

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizin güney kıyı şeridinde, 3 yıldır etkili olan ve neredeyse orman yangını kadar tahribat yaratan kırmızı palmye böceğinin yayılımının önlenmesi, gerek palmye ağaçları gerek yıllık tarım bitkilerinin üretiminde hayati önem taşımaktadır.

Özellikle son yıl içinde zararının yayılma alanları ve oluşturduğu tahribat artmıştır. Adana ilimizde salgının boyutu büyümüş, birçok ağacın kesilmesi gerekmiştir. Bölgede zararının mısır ve şeker kamışına bulaşma olasılığı endişe yaratmaktadır.

Bu nedenle, söz konusu zararının yayılmasının önlenmesi ve zararlı ile daha etkin mücadele edilmesi için, ilgili sorunların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Arastırması acılmasını arz ederiz. 25.01.2008

1. Hulusi GÜVEL-Adana
2. Şevket KÖSE-Adıyaman
3. Ahmet ERSİN-İzmir
4. Enis TÜTÜNCÜ-Tekirdağ
5. Mehmet Ali ÖZPOLAT-İstanbul
6. Mevlüt COŞKUNER-Isparta
7. Necla ARAT-İstanbul
8. Durdu ÖZBOLAT-Kahramanmaraş
9. Bayram Ali MERAL-İstanbul
10. Mustafa ÖZYÜREK-İstanbul
11. Ali OKSAL-Mersin
12. Esfender KORKMAZ-İstanbul
13. Faik ÖZTRAK-Tekirdağ
14. Ferit Mevlüt ASLANOĞLU-Malatya
15. Abdurrezzak ERTEN-İzmir
16. Malik Ecder ÖZDEMİR-Sivas
17. Hikmet ERENKAYA-Kocaeli
18. Birgen KELEŞ-İstanbul
19. Ali Rıza ERTEMÜR-Denizli
20. Ramazan Kerim ÖZKAN-Burdur
21. Hüsnü ÇÖLLÜ-Antalya
22. Tayfur SÜNER-Antalya
23. Tekin BİNGÖL-Ankara

Gerekçe;

Akdeniz ve Ege denizi kıyısındaki lüks oteller ve belediyeler tarafından dekoratif amaçla, Mısır başta olmak üzere Akdeniz'e kıyısı bulunan ülkelerden ithal edilen palmyelerle yurdumuza gelen ve bir çifti üç yılda 50 milyon adede kadar çoğalabilen kırmızı palmye böceğinin, son zamanlarda başta Adana olmak üzere İzmir, Antalya ve Muğla illerimizde yaygınlaşması sonucunda yıkıcı zararlar görülmeye başlanmıştır.

Ülkemiz iklimi, 24 ilde ekimi ve dikimi yapılan bu ağaçlara (Phoenix canariensis) bulaşan kırmızı palmye böceği (Rhynchophorus ferrugineus) orijini olduğu bölgedeki Akdeniz iklimi isteklerine uygundur. Zararının ülkemizde yerleşik olması ve yayılması muhtemel görülmektedir.

İlk defa 1980 yılında Malezya'da hindistancevizi ağaçlarında görülen bu böcek, 1985 yılında Suudi Arabistan'a, buradan da ihraç edilen hurma fidanları ile Birleşik Arap Emirlikleri'ne ve 1994'te Mısır'a sıçramıştır. Salgın 1996 yılında Mısır'dan ihraç edilen hurma ağaçları ile İspanya'ya yayılmış, 1999 da İsrail'de görülmüştür. Son yıllarda Mısır'dan ithal edilen hurma ve palmye ağaçları ile de ülkemize girmiştir.

Palmye Merkezi tarafından yapılan hastalık ihbarının birçok yayın organında çıkmasına rağmen, Bakanlık tarafından ithalatın geçici durdurulması kararı 5 ay sonra çıkabilmiştir. Bu arada ülkeye Mısır'dan hurma ağacı ithalinin çok arttığı gözlenmiştir. İthalat, bakanlıkça 24 Nisan 2006'da yayımlanan bir tebliğle yasaklanmıştır. Ancak, Gürcistan'ın da aralarında bulunduğu karantina dışı ülkelere palmye ithalatı hala sürmektedir.

Kırmızı palmye böceğinin yayılımının önlenmesi amacıyla Tarım ve Köyleri Bakanlığı'nca 2006 yılı ortalarında, Adana dahil 6 ilde karantina çalışmaları başlatılmış, ancak, yetersiz kalınmış, salgın engellenememiştir.

Aralarında üniversite öğretim üyelerinin de bulunduğu uzmanlarca, kırmızı böcek zararlısının şeker kamışı ve mısır tarımına da yayılma ihtimalinin olduğu kaydedilmektedir. Türkiye'nin mısır ihtiyacının yüzde 45'inin Çukurova'da üretildiği düşünülürse, böyle bir yayılımın, zararı felaket boyutuna ulaştıracağı ortadadır.

Yukarıda sözü edilen bölgelerdeki üreticilerimiz bu zararlı ile mücadeleye yabancıdır. Yoğun tarım yapılan bölgelerde, zararlının etki alanını genişletmesinin tarımsal üretimde ciddi sıkıntılara neden olacağı konusunda endişe duyulmaktadır. 3-5 Aralık 2007 tarihleri arasında gerçekleştirilen "Uluslararası Palmye Böceği Çalıştayı" sonuç bildirgesi henüz açıklanmamıştır. 16-Ocak-2008 tarihinde, Antalya'da "Palmye Kırmızı Böceği Eradikasyon

Projesi" bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda da konunun önemi ve acil önlem alınması gerekliliği vurgulanmıştır.

Adana'da bulunan 6 bin palmye ağacından 750'sine böceklerin hastalık bulaştırdığı tespit edilmiş, ilaçlama çalışmaları yapılmış ancak, ağaçlardan 600 tanesi tamamen ölmüştür. Ülkemiz güney kıyı şeridinde bulunan 500 bini aşkın palmye ağacı bu zararlıların tehdidi altındadır.

Avrupa Birliği ülkeleri 2007 yılının Mayıs ayından bu yana, üçüncü ülkelere ithal edilen palmyelerden, birçok kıstası kapsayan bir bitki temiz raporu (phytosanitary certificate) ve birlik içindeki nakillerde, yine belli kıstasların yerine getirildiği bitki pasaportu (European phytosanitary passport) istemektedirler. Ayrıca bu ülkelere hastalıklı bölgelerin belirlenmesi, burada acil tedbirler alınması, hastalıklı bölge etrafında tampon bölge oluşturulması ve burada da önleyici tedbirlerin yürürlüğe konulması önerilmektedir. Ülkemiz için de, 5cm çap üzerindeki bütün palmyelerden ithalat veya ihracat sırasında Avrupa Temiz Raporu istenmelidir. Ülke içinde de hastalıklı yörelerden, hastalık görülmeyen yörelere palmye gönderilmesinin engellenmeli veya bakanlık tarafından temiz raporu alınması mecburiyeti düşünülmelidir.

Sorunun çözümü için Bakanlık, diğer devlet kurumları, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin işbirliği yapması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, kıyı şeridimizde yayılmakta olan kırmızı palmye böceği ile daha etkin mücadele etmek amacıyla, ilgili sorunların ve alınacak tedbirlerin Yüce Meclisimizce tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı kanısını taşımaktayız.

